

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ.

Μεσολόγιον: Ἡ 29 Ἰουλίου.

Ἰούλ. ὕστερον ἀπὸ μικρὴν διακοπὴν, τὴν ὁποίαν κρισιμώτατοι πιστώσεις ἀμεταθέτως ἀπὸ τῆν, ἐπαναλαμβάνουν τὰ Χρονικά τὴν σειρὴν τοῦ ἔργου τῶν, καὶ ὡς πιστεῖ καὶ ἀμερίλῃ-
πτοι παρατηρηταὶ εἰς τὰς διὰ παντὸς αξιομνη-
μονεύτας ταύτας τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας ἡ-
μιρας διασαλευθῶν σημερινοὺς ἀγῶνας, τοῦς ὁ-
ποῖους εἴτετι ἡ Ἑλλὰς δὲν ἴδε, καὶ ἡ Εὐρώ-
πη, καὶ οἱ μετὰ ταῦτα αἰῶνες δὲν
διξάγει καὶ ἀθανάτισει, ὡς ἀγῶνας θεμελιω-
μένους εἰς τὰ πλέον εὐεχὴ τῆς ἀνθρωπότητος
αἰτία. Τὸ ἡμερολόγιον τῆς πολιτοκίας θέλει
διηγῆται μὲν ὅλην τὴν συνήθη εἰληκτικὴν τὰ δια-
τεξάντα, καὶ εξαίρετως τὰ ἀπὸ τὴν ἡμέραν
τῆς ἐφίδης ἕως τῆς ἐξόδου. Ὁ Συντάκτης μα-
κρὰν τοῦ νὰ προσέσχη τι ἔξω τῆς ἀληθείας, θέ-
λει ἐγκωμιάσει μόνον τὸν ζήλον, τὴν σταθερό-
τητα καὶ τὸ ὄντως εὐγενὲς τοῦ χαρακτήρος τῶν
ἀνδρείων ὑπεραμπιστῶν τοῦ φηρὸς τούτου.

Τὸ Μεσολόγιον, τὸ προπύργιον τοῦτο τῆς
Ἑλλάδος ἀφ' οὗ κατήτησεν εἰς τὴν ἐσχάτην
ἐννοίαν τῶν πολεμικῶν ἐσθιῶν καὶ λοιπῶν εἰς
τὴν ἀναγκαίαν, ἀφ' οὗ μέγα μέρος τοῦ λεί-
πους κατεργημένη ἀπὸ τὸ ἐχθρὸν πῦρ, ἀφ'
οὗ τὰ περισσότερα πυροβόλα τε ἐβάλλθησαν εἰς
ἀδράνειαν, ὁ δὲ θορυβὸς ἐχθρὸς διὰ τῶν μη-
χανῶν τὴν ἀσπικίστησεν αὐτὸ ἀνίκανον τοῦ νὰ
θεωρῆται πλέον ὡς φρεῦσιν, τὸ Μεσολόγιον,
λέγω, ἐπροσκαλέσθη ἀπὸ τὸν ἐχθρὸν πολλά-
κις νὰ ἐλθῇ εἰς συνθήκας καὶ νὰ παραδοθῇ·
μόνη δὲ ἡ ἀγανάκτησις καὶ τοῦ θανάτου ἡ ἀπό-
φασις, καὶ μόνον τὸ αἶσθημα τοῦ νὰ μὴ παραδο-
θῇ ποτε ὁ Ἕλληνας εἰς τὸν ἄπιστον Ἀνατολὴν

διεφύλαξαν τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ἐπομένως ὅ-
λην τὴν Ἑλλάδα.

Τὰ ἐμπειροχόμενα εἰς τὴν Ἱστορίαν τῶν ἑ-
θνῶν μεγάλα κατορθώματα, δι' ὧν οἱ λαοὶ εὐ-
τοι λαμπρύνονται, δοξάζονται καὶ ἀποκαθι-
στῶνται ἀνξίτητοι, ταῦτα αὐτὰ τὰ κατορθώ-
ματα παρρησιάζονται σήμερον καὶ εἰς τὸ θά-
τρον τῆς μετῴρας ταύτης πέλει, διὰ τὴν ἀλω-
σιν τῆς ὁποίας ὁ Σουλτάνος ἐρρίψεν εἰς θάλασ-
σαν στόλῳς ὁλοκλήρης, ἔκαμε νὰ ἐκστρατεύ-
σῃ τὰ περισσότερα καὶ τὰ ἐκλεκτότερα τῶν
στρατεύματα, καὶ ἀπεκένωσε τοσούτους καὶ τοσούτους
θησαυρούς. Ἀλλ' ὁ κίνδυνος ἀκόμη δὲν ἀπε-
μακρύνθη, ἀκόμη μάχαι, ἀκόμη φόνοι μᾶς
περιμένει. Θελομεν εἶθαι ὅμως οἱ αὐτοὶ τῶν
ἡμερῶν τῆς 16, 21 καὶ 25 τοῦ Ἰερχοντος. Ἡ
ἀπειρος Πρίνοια, ἥτις μᾶς ἐπροσπάτευσεν ὁ-
σθαλμοφανῶς εἰς τοὺς πλέον μέγαν κίνδυνον δὲν
θέλει μᾶς ἐγκαταλείψει ποτὲ· αὕτη θέλει κά-
με νὰ θριαμβεύσῃ ἢ σημεῖα τοῦ Σταυροῦ, καὶ
θέλει καταβάλλει τὴν τῆς ἡμισελήνου· ὁ δὲ Ἕλ-
λην προσκυλῶν τὸν ὕψιστόν τε ὑπέρμαχον δὲν
θέλει λησμονεῖ ποτὲ, ὅτι ὅλα τὰ κατορθώμα-
τά τε εἶναι τοῦ Θεοῦ βολαὶ καὶ θελήσεις.

ΕΓΧΩΡΙΟΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ.

Τὴν 12 Ἰουλίου. Καθ' ὅλην τὴν νύκτα ὁ ἐχ-
θρὸς ἐκεραυνόβλησε τὸ τεῖχος μας μὲ τὰ χον-
τροτέρα τῶν κανόνια καὶ γρανάτας· ἐν τούτῳ ἐ-
φανεύθησαν τρεῖς στρατιῶται.

Τὸ πρῶτον καὶ ἕως τὴν μεσημβρίαν ἐγένετο ἀ-
κατάπαυστος ὁ ἐχθρὸς πυροβολισμὸς, ἐν
ᾧ ὁ ἀπὸ μέρους μας κατὰ τῶν ἐμπροσθίων προ-
μαχόντων τοῦ ἐχθροῦ λαφερισμὸς δὲν διεκίστε-
το παντάσῃ.

φρον τοῦ κανονοστασία τοῦ Μακροῦ ἐπρυχώρησαν ἀκόμη πλησιέστερον ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν ὑπογαίης προμαχώνων των, καὶ ἤρχισαν νὰ ρίπτωσι χῶμα καὶ θεμάτια ξύλων καὶ εἰς τὴν καθ' αὐτὸ λάφρον.

Ἀπὸ θαλάσσης ὁ ἐχθρικός στολίσκος ἐπέλησιν ἐνώπιον τῆς πόλεως μας, καὶ ἔβαλεν εἰς ἐνέργειαν τὸν κατ' αὐτῆς πυροβολισμόν το. Ὁ στολίσκος οὗτος εἶναι ἐφοδιασμένος καὶ μέ πυροβολικοὺς ὄλμους (mortiers). διὸ συγχρόνως μὲ τὸν κανονοβολισμόν το μετεχειρίσθη καὶ τὴν κατὰ Κάθετον φωτιάν. Χάρτι Θεῶν ὅμως, ἀγχαλὰ καὶ τὸ πῦρ τοῦτο διήρκησεν ἕως τῆς ἐσπέρας, οὐδεμία προσωπικὴ ζημία μᾶς συνέβη.

Τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου ἐβάλλθη εἰς τὰ πανία, καὶ ἤδη αὐτός εἶναι ἀφανής ἀπὸ τὸν Ὄριζοντά μας· μόνη ἡ Ναυαρχὴς καὶ ἐννέα ἄλλα πλεῖα μένου ἀκόμη ἀραγμένα.

Αἱ ἀπὸ τῆς ξηρᾶς κατὰ τοῦ περιτειχίσματος μας ἐχθρικοὶ γενατάι καὶ βόμβαι ἐσύρθησαν πεισματικώτατα ἀπὸ τὸ δέιλι ἕως εἰς τὰς δύο ὥρας τῆς νυκτός· μετὰ δὲ τοῦτο ἐστάθη ὁ ἐχθρὸς ἐν ἡρεμίᾳ.

Τὴν 13 τοῦ ἰδίου. Οἱ ἀπὸ τῆς ξηρᾶς πολιορκηταὶ ἐφύλαξαν ἡσυχίαν ἕως τῆς πρωίας· αἱ ἀφορῶσαι ὅμως τὴν οὐχύωσιν τῶν μηχανῶν των ἐργασίαι ἐξακολοθοῦν μ' ὅλην τὴν δραστηριότητα. Ἡ λάφρος τοῦ κανονοστασία τοῦ Φραγκλίνου εἶναι σχεδὸν μισογεμισμένη, καὶ ἰλονένα ἐξακολοθοῦν οἱ τοῦρκοι νὰ ρίπτωσι χῶμα ἐν αὐτῇ. Σήμερον ἤρχισε νὰ γεμίζεται καὶ ἡ λάφρος ἐνώπιον τοῦ προτειχίσματος τοῦ Μπίτζαρη· καὶ αἱ κατ' αὐτὸ τὸ μέρος ἐργασίαι τῶν ἐχθρῶν γίνονται μ' ὅλην τὴν λαχύτητα· ἡμεῖς δὲ δὲν παύομεν νύκτα καὶ ἡμέραν νὰ προλαμβάνωμεν ἔσωθεν, ἐργαζόμενοι εἰς ἀπάντησιν πάσης προσβολῆς ἐναντίας.

Πρὶν τῆς μεσημβρίας ἤρχισε διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης τὸ ἐχθρικὸν πῦρ κατὰ τῆς πόλεως μας· ἡμεῖς κατεσκευάσαμεν περὶ τῆς πόλεως μας ἀπὸ μέρους τῆς θαλάσσης ἑπτὰ κανονοστάτια, ἐκ τῶν ὁποίων πυροβολήσαντες τὸν στολίσκον τῶν Βαρβάρων, τὸν ἠναγκάσαμεν νὰ οὐκωθῇ καὶ νὰ προσορμισθῇ μακρύτερον.

Τετρία Ἀγγλικά πυλεμικά πλοία, μία δη-

λατὴ Φρεγάτα καὶ δύο βρίκια προσωρμίσθησαν σήμερον εἰς τὸν λιμένα μας, ἀπεχωρισμένα τοῦ Ὀσμάνικοῦ στόλου.

Οἱ διὰ ξηρᾶς πολιορκηταὶ μας ἤρχισαν περὶ τὸ δέιλι πάλιν τὸν πυροβολισμόν των, καὶ ἐξαιρέτως τὸν κατὰ Κάθετον· αἱ βόμβαι αὗται διὰ τὴν ἀπαλότητα τοῦ ἐδάφους μας δὲν προξενοῦν ἀνάλογον τῆς φυσικῆς ιδιότητός των ζημίαν. — Ὡσαύτως τὸ ἐσπέρας οἱ ἐχθροὶ ἐπυροβόλησαν διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης τὴν πόλιν μας.

Τὴν 14 τοῦ αὐτοῦ. Τὸ μεσονύκτιον, ἐν ᾧ ὁ ἀπὸ μέρους μας ἰσχυρισμὸς δὲν διεκόπη δι' ὅλης τῆς νυκτός, μᾶς ἔρριψαν οἱ πολιορκηταὶ μας πολλοτάτας βόμβας συντροφευμένας μὲ γρανάτας· ἐν τούτοις ἐφρονεῦθη ἕνας στρατιώτης καὶ ἐπληρώθησαν δύο.

Τὸ πρῶτ' ἐξηκολούθησεν ὡσαύτως τὸ ἐχθρικὸν πῦρ κατὰ τῆς πόλεως μας. Καὶ εἰς τὴν ἐνώπιον τοῦ κανονοστασία τοῦ Μοντάλεμπεργτ λάφρον ἤρχισαν οἱ τοῦρκοι νὰ ρίπτωσι χῶμα καὶ νὰ τὴν γεμίσωσι. Ἡ εἰς τὸ κανονοστάσιον τοῦ Φραγκλίνου λάφρος ἐγεμίσθη σχεδὸν ὅλη μὲ χῶμα, καὶ ἤδη οἱ τοῦρκοι ἴστανται κάτωθεν τοῦ κανονοστασία τοῦτου ὑπὸ ὑπογαίης προμαχώνας.

Ὁ Μαχμαδὴς, ἀρχηγὸς τοῦ ἐν τῇ λίμνῃ μας εἰσελθόντος στολίσκου, μᾶς ἔστειλεν ἐπιστολὴν, προβάλλων συνθήκας ὡς ἀπὸ μέρους τοῦ Ρούμελ-Βαλεσῆ, τοῦ ὁποῖου εἰς τὸ εἶδος τοῦτο ἔλαβε πᾶσαν πληρεξουσιότητα. Οἱ Ἕλληνες τοῦ ἀπεκρίθησαν παράυτα ὡς καὶ πρότερον εἰς τὸν Κισταχὴν, Ὡπλο εἶναι αἱ μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ τούρκων συνθήκαι.

Ὁ στολίσκος τοῦ ἐχθροῦ μετὰ τὴν ἀπόκρισιν αὐτὴν ἔβαλεν εἰς ἐνέργειαν τὸ πῦρ τοῦ Ὄριζοντεῖως τε καὶ κατὰ Κάθετον· αἱ βόμβαι αὗται ἀποτελαῦν τὴν ἐκρηξίν των εἰς τὸν ἄερα· αἱ δὲ σφαῖραι τῶν κανονίων ἀπερνοῦν εἰς τὸ ἄλλο μέρος τῆς πόλεως.

Τὴν μεσημβρίαν ὡσαύτως καὶ τὸ ἐσπέρας ὁ πυροβολισμὸς κατὰ τῆς πόλεως καὶ κατὰ τοῦ τείχους μας ἐγινε γενικὸς ἀπὸ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης. Τὴν δὲ νύκτα κατέπαυσεν ὀλίγον ὁ τῆς ξηρᾶς, ἐν ᾧ ὁ ἀπὸ τῆς λίμνης ἐξηκολούθησε μέχρι τῶν μεσονυκτίων.

Τὴν 15 τοῦ αὐτοῦ. Μετὰ τὸ μεσονύκτιον

ἐπαυσε·ν ὁ πυροβολισμὸς τῆς θαλάσσης, καὶ ἤρχισεν ὁ ἀπὸ τῆς ξηρᾶς πεισματικώτατα.

Τὰ ἐχθρικά καράβια ἐξακολουθοῦν νὰ φεύγουσιν ἀπὸ τὸν λιμένα μας, ὥστε τὴν ὥραν πέντε μόνα μένουσιν προσορμισμένα μετὰ τὴν Ναυαρχίδα.

Οἱ διὰ ξηρᾶς πολιορκιοῦντες μας ἐξακολουθοῦν τὸν κανονοβολισμόν των ἀκαταπαύστως. Αἱ σταυρωταὶ σφαῖραι δὲν λείπουν τοῦ νὰ φονεύωσι καὶ πληγώνωσι καθημέραν διαφόρους ἐξ ἡμῶν.

Ἐπειδὴ αἱ ἐχθρικοὶ ἐργασίαι ἔκαμαν τὰς πλέον ἀπροσδοκίτης προόδους, ἡμεῖς πρὸς πλείονα ἀσφάλειάν μας κατεσπενάσαμεν ἀντιτάφους καὶ ἀντιπρομαχῶνας ἔσθθεν τῶν κανονοστασίων τοῦ Μοντάλεμπερτ, Μακρῆ, Φραγκλίνου καὶ τοῦ προτειχίσματος τοῦ Μωύτσαρη· ἀπὸ τὰς ἐργασίας ταύτας ἐλπίζονται μέγιστα ὠφέλειαι.

Ἀφ' οὗ ὁ ἐχθρὸς διὰ τῶν περιχαρακωμάτων τε ἔφθασε νὰ γεμίσῃ μετὰ χῶμα τὰς τάφους μας, καὶ οὕτω δι' ὑπογαίων προμαχῶνων νὰ ἔλθῃ ὑποκάτω τοῦ περιτειχίσματός μας, ὥστε εἰς τὸ κανονοστάσιον τοῦ Μοντάλεμπερτ, Μακρῆ, Μωύτσαρη καὶ Φραγκλίνου κατεσκευάσας τοὺς προμαχῶνας τε σχεδὸν ὀριζοντίως μετὰ τοὺς ἐδικοὺς μας, καὶ εἰς τῶν ἡ τεισάρων ὀργυῶν ἀπώστασιν ἀπὸ τῶν ἡμετέρων.

Τὴν μεσημβρίαν καὶ τὸ ἑσπέρας ἐξηκολούθησεν ὡς συνήθως ὁ κανονοβολισμὸς καὶ βομβολισμὸς τῶν ἐχθρῶν.

Τέσσαρα μόνα ἐχθρικά καράβια ἔμειναν εἰς τὸν λιμένα μας, τὰ δὲ λοιπὰ μετὰ τῆς Ναυαρχίδος ἐσυγκώθησαν εἰς τὰ πανία.

Ἐπειδὴ οἱ ἐνώπιον τοῦ κανονοστατίου τοῦ Μακρῆ ἐχθρικοὶ προμαχῶνες εἶχον κατασκευασθῆ καὶ ἀπὸ δεμάτια κλημάτων καὶ ἄλλα ξύλα μαζὴ μετὰ τὸ χῶμα πρὸς περισσοτέραν στεγνώσιν, ἡμεῖς ἐρρίψαμεν ἔσθθεν ὕλας ἐμπρηστικὰς καὶ κατεκαύσαμεν ὅλον τὸν σωρὸν τῶν ξύλων· ὅθεν οἱ ἐχθροὶ ἐτραβίσθησαν εἰς τὴν ὀπισθεν γραμμὴν τῶν προμαχῶνων.

Τὴν 16 τοῦ αὐτοῦ. Μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἔβαλεν ὁ ἐχθρὸς τὸ πῦρ τε εἰς ἐνέργειαν διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης· ἡμεῖς ἀντιστάμεθα διὰ τοῦ τοφεμισμοῦ καὶ μετὰ μιδγάλια πυροβολισμοῦ.

Τὸ πρῶτ' ἐμετριάσθη ὀλίγον ἡ ἐχθρική φωτιά. Μετὰ δὲ τὴν μεσημβρίαν ἴδουεν αἴφνης νὰ ἐκραγῇ τὸ προτειγίσμα τοῦ Μωύτσαρη, νὰ

σεισθῇ τὸ ἑδαφὸς μας, καὶ νὰ συμβῇ βροτῶδες βοή. Οἱ Τοῦρκοι ἀφ' οὗ ἐγέμισαν τὴν ὑπὸ τὸ κανονοστάσιον τοῦτο τάβρον, κατεσκευάσαν ἐκεῖσε πυροπολικὴν ὑπόνομον (mine), εἰς τὴν ὁποίαν βαλόντες τὸ πῦρ καὶ τὸ πλείστον μέρος ἀνατρέψαντες, ὥρμησαν διὰ τῆς προξενθείσης χαλάστρας καὶ ἔστησαν τὰς σημαίας των ἐπὶ τοῦ τείχους. Ἀλλ' οἱ φυλάσσοντες τὴν θέσιν ταύτην Ἕλληνες ἀντεστάθησαν μετὰ τὴν γενναιοκαρδίαν, ὥστε ὅχι μόνον τὸ κανονοστάσιον κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ὑπερασπίσθησαν, ἀλλὰ καὶ πολλοτάτας ἐφόνευσαν, καὶ τοὺς λοιποὺς ἠνάγκασαν νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὰ ὀπισθεν. Τότε πάλιν ἐγεμίσαμεν τὴν χαλάστραν μετὰ στρώματα καὶ προσκεφάλαια, καὶ περιενδύσαμεν αὐτὰ μετὰ σανίδας καὶ χῶμα. Ἡ εἰς τὴν πρᾶξιν ταύτην προξενθείσα ζημία τῶν ἐχθρῶν ἐστάθη εἰς 300 φονευμένους καὶ ἄλλως τῶσος σχεδὸν πληγωμένους, ἐν ᾧ ἀπὸ ἡμᾶς ἐπληγώθησαν δύο, ὁ Ἀντιστράτ. Δῆμος Ῥινιάσας καὶ ὁ χιλιάρ. Γιώτης Γγιόνης, καὶ ἐφονεύθησαν πέντε, οἱ ἑρεῖς ἀπὸ τοὺς ὁποίοις ἦσαν ἐργάται, σκάπτοντες εἰς εὐρεσιν τῆς πυροπολικῆς τῶν ἐχθρῶν ὑπονόμου, καὶ διὰ τοῦτο πλακθέντες εἰς τὸν λάκκον ὅταν ἔγινεν ἡ ἐκπυρσοκρότησις.

Μετὰ τὴν μεσημβρίαν ὁ στολίσκος τῶν ἐχθρῶν ἐβάρθη εἰς γραμμὴν ἐνώπιον τῆς πόλεως μας ἀπὸ δυσμῶν, καὶ ἤρχισε νὰ πυροβολῇ δραστηριώτατα. Τὰ παραθαλάσσιά μας κανονοστάσια ἀντέκρυσαν αὐτὸν, καὶ πάλιν τὸν ὀπισθοδρόμησαν.

Ἐπιστολαὶ τῆς Διοικήσεως, καὶ ἑτέρα ἐκ τοῦ Σ. Καραϊσκάκη καὶ λοιπῶν μᾶς ἤλθον φέρουσαι αἰσιωτάτας εἰδήσεις· αἱ πρῶται ἀνήγγειλον τὴν μετ' οὐ πολὺ ἔλευσιν τοῦ στόλου μας, ἡ δὲ ἄλλη τὴν ταχεῖαν διὰ ξηρᾶς βοήθειαν ἐκ τοῦ ἐν Σαλῶνις στρατοπέδου· αἱ εἰδήσεις αὗται ἐνεθάρρυναν τοὺς στρατιώτας καὶ ὅλους τοὺς καλοὺς Πατριώτας.

Περὶ τὸ ἑσπέρας ἠκολούθησε πεισματῶδες ὁ ἀπὸ ξηρᾶς πυροβολισμὸς· ἡμεῖς ἀντικρούομεν τοὺς πλησίον πολιορκητάς μας καθ' ὅσον ἡ κατάστασις τῶν πολεμοφοδίων μᾶς συγχωρεῖ.

Τὴν 17 τοῦ ἰδίου. Ὁ ἐχθρὸς κατασκευάζει καὶ ἄλλα κανονοστάσια· ἡμεῖς δὲ ἀπὸ μέσσα δὲν λειπομεν νὰ ἐργαζώμεθα ἡμέραν καὶ νύκτα

ὑπὲρ τῶν ὅσον δυνατόν εὐκαταστάτῃ διατηρή-
σεως τοῦ φρενίου .

Ἵσπερον ἀπὸ πεισμοῦ ὡδὴ πυροβολισμὸν ἐ-
φόρμησαν καὶ πάλιν οἱ τοῦρκοι εἰς τὸ προτεί-
χισμα τοῦ Μπότζαρη καὶ ἔστησαν τὰς σημαί-
ας τῶν . καὶ πάλιν ὁμως μὲ ζημίαν τῶν ἀν-
τεκρούσθησαν . ἐν τούτῳ τῷ μεταξύ ὁμως ἐφο-
νεύθη ὁ Στρ. Γιάννης Σούκας . Μετὰ τοῦτο
ἔβαλον πῦρ εἰς τὰ στεγώματα καὶ προσκεφάλαια
διὰ τὰ κάμωσι καὶ πάλιν χαλάστραν , ἀλλὰ
δὲν ἐπέτυχον , διότι οἱ ἡμέτεροι ἔσβυσαν ἀ-
μέσως τὴν φλόγα ῥίψαντες χῶμα καὶ νερόν ἐν-
ταυτῷ .

Ἡ συγκοινωνία μας μετὰ τοῦ Ἀνατολικοῦ
δὲν εἶναι ὀλοτελῶς διακομμένη . Τὴν νύκτα
διαβαίνον τὰ πλοίαρῖα διὰ τοῦ Βασιλαδίου καὶ
οὕτω καθημερινῶς ἔχομεν τὴν ἀνταπόκρισιν .

Τὸ Βασιλαδί εἶναι εἰς καλλίστην κατάστα-
σιν . ὁ στολίσκος τῶν Βαρβάρων δὲν ἤδυνήθη
μέχρι τῆς σήμερον νὰ μᾶς διακόψῃ τὴν συγ-
κοινωνίαν . διὸ καὶ ἔχει ἐν ἀφθονίᾳ ὅλα τὰ
ἀναγκαῖα .

Μερικὰ πλοίαρῖα ἐκ τοῦ ἐν τῇ λίμνῃ μας
ἐχθρικοῦ στολίσκου ἠθέλησαν νὰ προχωρήσωσι
πρὸς τὴν Κλείσσαν (νῆσον κειμένην πρὸς τὸ
Ἀνατολικόνότειον (Σηρῶκο) τοῦ Μεσολογ-
γίου καὶς λέγας ἀπόστασιν) . κτυπηθέντα ὁμως
ἐκ τῶν ἐκείσε φυλασσόντων ἐπέστρεψαν χωρὶς
νὰ κατορθώσωσι τίποτε .

Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν πλοιαρίων τούτων
ἤρχιται ὁ πυροβολισμὸς κατὰ τῆς πόλεως μας
ἀπὸ τοῦ στολίσκου μὲ μέγα πείσμα .

Τὴν 18 τοῦ αὐτοῦ . Ὁ ἐχθρὸς προσπαθεῖ
μὲ πᾶν μέσον νὰ μᾶς ἀπατήσῃ διὰ τὰ τοῦ πα-
ραδώσωμεν τὸ φρούριον . διὸ πάλιν μᾶς ἔστειλεν
ἐπιστολὴν προτείνων συνθήκας , ἐν ᾗ ἡφ' ἐτέρου
μέρους πολυπλασιάζει τὸ πῦρ τε καὶ τὸν ἀριθμὸν
τῶν ἐργατῶν διὰ τὰ μᾶς ἐπαπειλῇ περισσότε-
ρον . Ἡμεῖς δὲ βλέποντες τὰς προόδους τῶν
ἐχθρῶν μηχανῶν καὶ τοὺς ὀλεθρίους αὐτοῦ σκο-
ποὺς , ἐτελειοποιήσαμεν τοὺς ῥηθέντας ἐκ τοῦ
ἔσθαι ἀντιστοιμαχῶνας , ἐβάλαμεν καὶ πυρο-
βόλα , καὶ οὕτω ἐλπίζομεν τὰ πλέον εὐχάριστα
ἐκ τούτων ἀποτελέσματα εἰς περίστασιν , καθ' ἣν
ἡ πρώτη γραμμὴ ἤθελεν ὀπισθοδρομήσει .

Ἀπὸ τὸ πρῶτ' ἕως τὸ ἑσπέρας τὸ ἐχθρικὸν

μέρος τῆς ξηρᾶς ὅσον καὶ ἀπὸ τοῦ στολίσκου .
ἐν τούτοις ἐφανεύθησαν τρεῖς καὶ ἐπληγώθησαν
τέντε .

Τὴν 19 τοῦ αὐτοῦ . Καὶ πάλιν σήμερον ὁ
Κιουταχῆς μας ἐπρότεινε νὰ δέσωμεν μὲ αὐτὸν
συνθήκας ὑφ' ὁποιαδήποτε ἄρθρα εὐχαριστού-
μεθα , φθάνει μόνον νὰ τοῦ δώσωμεν τὸ Μετο-
λόγγιον . Οἱ Ἕλληνες τοῦ ἀπέκρίθησαν , νὰ
στείλῃ τῇ ἐπαγγελίᾳ διὰ τὰ λάβῃ τὴν ἀπόκρι-
σιν . Ἐν τοσοῦτ' ὁ ἐχθρὸς ἐπυροβόλει ἀπὸ τοῦ
ἐν μέρος , ἐν ᾗ ἀπὸ τοῦ ἄλλο ἡμεῖς νύκτα καὶ
ἡμέραν ἐργαζόμεθα εἰς ἀπάντησιν τῶν ἐχθρῶν
μηχανευμάτων .

Το πρῶτ' καὶ ἕως τὴν μεσημβρίαν τὸ ἐχθρι-
κὸν πῦρ δὲν κατεπαύετο ὀλοτελῶς . μετὰ τοῦ-
το ἤρχισαν οἱ τοῦρκοι νὰ ἀναβαίνωσι καὶ κατα-
βαίνωσι σωρηδὸν εἰς τὰ χαλκώματά των μὲ
ἄκραν σπουδὴν . Ἡμεῖς ἐνομίσαμεν , ὅτι ἐτοι-
μάζονται δι' ἐφοδόν . διὸ ἐστάθμευεν ἑκαστος εἰς
τὴν θέσιν του μ' ὅλην τὴν ἀπόφασιν τοῦ νὰ ἀ-
ποθάνωμεν .

Ἀπὸ τοῦ δεῖλι καὶ ἕως τὸ ἑσπέρας μᾶς ἐπυ-
ροβόλησαν οἱ πολιορκηταὶ μας ἀπὸ ξηρᾶ καὶ
θαλάσσης δραστηριώτατα . περὶ δὲ τὸ μεσονύκ-
τιον μᾶς ἔστειλεν ὁ Κιουταχῆς ἐπιστολὴν ζη-
τῶν νὰ τοῦ παραδώσωμεν ὡς πρὸς τὸ παρὸν
δύω ἐκ τῶν κανονιστάσι των καὶ μίαν θύραν ,
διὰ τὰ βάλλῃ ἀνὰ πεντακοσίους στρατιώτας του ,
ἕως ὅτε νὰ τελειώσωσιν αἱ συνθήκαι καὶ ὑπο-
γραφῶσι .

Τὴν 20 τοῦ αὐτοῦ . Τὸ πρῶτ' ἔγινεν ὁμοφώ-
νως ἡ πρὸς τὸν Κιουταχῆν ἀπόκρισις τῶν χρεσι-
νῶν ἐπιστολῶν τε , ἐν ᾗ τοῦ ἀνεφέρθη , ὅτι τὸ
Μεσολόγγιον ἀναιμῶτ' δὲν παραδίδεται εἰς τὰς
χεῖρας τε . διὸ ἀν' ἐλθὲν κανονιστάσια καὶ θύρας ,
ὡς ἔλθῃ νὰ τὰ λάβῃ μὲ τὰ ὅπλα τε . Ὁμοῦ μὲ
ταύτην τὴν ἀπόκρισιν ἔγραψε καὶ ὁ Στρατηγὸς
Δάμπρος Βέικος τὴν ἐφεξῆς ἐπιστολὴν ἰδιαι-
τέρως πρὸς τὸν Ταῦρ Ἀμπάδην μὲ τὴν συγκα-
τάθεσιν καὶ ὅλων τῶν ἄλλων ὀπισλαρχηγῶν .

Ἐνδοξέτατε Ταῖραγα .

Ἡμεῖς εἰμαρθεν φίλοι , καὶ ἡ περίστασις τῆς
θρῖσκίας τὴν ἔφερε νὰ πολεμήσωμεν , ὁμως πάντοτε
ἡ φιλία μας εἰς τρέχη . Φίλε μου , βλέπω ὅπου ἔ-
χεις δύο φορεῖς ὅπου ἦλθες εἰς ἀντάμασιν διὰ τὰ με-

αὐτῶν ἀνθρώπων του, ἤξευρετε πολὺ καλὰ ὅτι τὸν Θεὸν τοῦ ἔχομεν μαζὴ, καὶ ἡ ἐλπίδα μας κρέμαται ἀπὸ αὐτοῦ, ὅθεν ὡς φίλον, σὲ ἀφίω νὰ στοχασθῇς ὅτι ἔνα Κάστρον μὲ τζεμπιχανέδες, μὲ ζαῖρέν, μὲ νερό καὶ καθεστὴς ὅλα τὰ χρειζομένα, εἰς αὐτὸν τὸν καιρὸν καὶ ἡμεῖς ἐδὼ μέσα, νὰ τὸ παραδώσωμεν, ὅτε ἔχομεν πρῶτον τὴν συνείδησιν τοῦ Θεοῦ, καὶ δεύτερον τὴν κατηγορίαν ὅλου τοῦ κόσμου, καὶ ξεχωριστὰ ἐπέ- να τὸν φίλον μας, ὅπου εἰς αὐτὸ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ὅχι μόνον δὲν θὰ ἔρρομεν εἰς τὸ ἐξῆς τόπον νὰ ζήσω- μεν, παρὰ οὔτε διὰ τὸ ὀνομάσας θὰ ἐρωτήσῃ κα'ένεας, πόσο πιστοὶ θὰ εἴμεσθαι, ὅσον ἀπὸ τὸν Θεόν, τόσον καὶ ἀπὸ τὴν ἀνθρωπότητα, μπιλέμ, καὶ ἀπὸ τοὺς ἰδίους ἐδικοὺς μας καὶ φίλους μας· ὅθεν τῇ 'Ρούμेलῃ χάρισε τοῦ τῷ παστρικά κλωὸς μᾶς γνωρίζεις, ὅτι νὰ ἤξευρε καλὰ χωρὶς νὰ κάμῃ γιουρούσι νὰ ἐμῇ μὲ τὸ σπαθὶ τοῦ Μεσολόγγι δὲν πέρνει.

Ταῦτα καὶ μένω.

1825 'Ιουλίου 20 Μεσολόγγιον

ὁ φίλος σου
Δάμπρος Βέκος

Πρὸς τούτοις λάβε καὶ τέσσαρες μπουτίλαις ρούμι νὰ ταῖς δώσῃς τοὺς μπουϊραντάριδες σου ὅταν θὰ κά- μουν τὸ γιουρούσι.

'Αφ' οὗ ἐστάλθησαν τὰ ἀνωτέρω γράμματα, καὶ ἀνεγνώσθησαν ἀπὸ τὸν ὑπερῆφανον Σατρά- πην τῆς ρούμελης, ἤρχισε τότε ὁ ἐναντίον μας πυροβολισμὸς διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης μὲ τό- σον πείσμα, ὅσον οὐδεμίαν ἄλλην ἡμέραν εἶχε δεῖξει ὁ ἐχθρὸς. ἀλλεπαλλάλλαι ἐπιπτον αἱ βόμβαι εἰς τὴν πόλιν, ἐν ᾧ αἱ γρανάται καὶ σφαῖραι τῶν κανονίων ἐσφύριζον, διευθυνόμεναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὰς πέριξ τοῦ τείχους στρατιωτικὰς καλύβας. Ὅλα δὲ ταῦτα ὑπέ- μενε μὲ γενναιοκορδίαν ἡ φρενὰ τοῦ τείχους μας, καὶ μὲ ἀμετάθετον ἀπόφασιν ἐστέκετο νὰ ἀπο- θάνῃ μᾶλλον, παρὰ νὰ ἀπολαύσῃ ὁ ἐχθρὸς τὸ μέγα τοῦτο τῆς Ἑλλάδος προπύργιον.

Περὶ τὸ δεῖλιν οἱ ἐχθροὶ ἤρχισαν νὰ καταβι- βάζωσι πλῆθος κλιμάκων εἰς τὰς ἐμπροσθοφυ- λακάς των· τὸ δὲ ἐσπέρας ἔκαμαν τοὺς νηα- ῖες των πολλὰ μεγαλοφώνως.

Τὴν 21 τοῦ ἰδίου. Εἰς τὴν Ἑσθινὴν ἀνατο- λὴν τῆς Ἀφροδίτης ἐβροντοφώνησαν αἱ Σάλ- πιγγες τὸ θούριον, διὰ νὰ ἐτοιμασθῇ ὁ στρα- τὸς εἰς ἀντιπαράταξιν. Οἱ ἐν τοῖς κανονο- στασίαις τοῦ Φραγκλίνε, Μπ'τζαρη, Μα- κρῇ καὶ Μοντάλεμπερετ ἴδον τοὺς ἐχθροὺς κ- νήμενους καὶ παρασκευαζομένους εἰς ἔφθον· ὁ- θεν ἡ φρενὰ τοῦ τείχους μα. ἐτάθη εἰς

Ὅταν δὲ ἡ ἀνατολή

Αὐγὴ ἤρχισε νὰ ρίπτῃ ταῖς κόκκιναις ἀκτίνε- τῆς εἰς τὸν Ὀρίζοντά μας, τόσον ὥστε μό- λης ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ τις τὰ ἐνώπιόν τε ἀν- τικείμενα, αἰφνης οἱ ὑπὸ τὸ κανονοστάσιον τοῦ Φραγκλίνε ἐχθροὶ ἔβαλον πῦρ εἰς τὴν ὀποί- αν εἶχον προκατασκευάσει ἐκεῖσε πυρβολικὴν ὑπόνομον, καὶ μετὰ τὴν ἐκπυρσοκρότησιν τῆς ὤρμησαν ἐπάνω εἰς τὸ κανονοστάσιον αὐτὸ, καὶ ἔστησαν ἕως εἴκοσι σημαίας των· συγ- χρόνως ἔσπραξαν τὸ αὐτὸ καὶ εἰς ὑπὸ τὰ κανονο- στάσια τοῦ Μπ'τζαρη. Μακρῇ καὶ Μον- τάλεμπερετ. Ἐνταυτῷ ἤρχισε καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη γενικὸς πυροβολισμὸς καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν τοῦ περιτειχίσματός μας, ὁμοῦ δὲ καὶ ὁ ἀμοιβαῖος πυροβολισμὸς τῶν κανονίων, πυροβολικῶν ὅλων καὶ ὁμπωξίων. Ἐπυρο- πώθησαν οἱ ἐχθροὶ νὰ ἐφουρήσωσιν μετὰ τὸ στήσιμον τῶν σημαιῶν, καὶ νὰ ἐξουσιάσωσι τὰ κανονοστάσιά μας ταῦτα, ἀλλὰ τὰ γενναῖα ὄπλα τῶν καρτεροψύχων Ἑλλήνων, οἵτινες ἐκ τῶν πλευρῶν τοῦ περιτειχίσματος καὶ ἐκ τῶν ἔσωθεν ἀντιπρομαχῶνων ἐμάχοντο μὲ τοῦ θα- νάτου τὴν ἀπόφασιν καὶ μὲ γενναϊότητα ἀπα- ραδειγμάτιστον, ὅχι μόνον τοὺς ἐμπροσθεν νὰ προχωρήσωσιν, ἀλλὰ καὶ 500 περίπου κατεσκότωσαν, πολλοτάτης ἐπλήρωσαν, ἱκανὰς τῶν σημαιῶν τῆς ἡμιστελήν καὶ ὅχι ὀ- λίγα ὄπλα καὶ ἄλλα λάφυρα ἀφῆρπσαν, καὶ τοὺς λοιποὺς Βαεβάδες τελευταῖον μετὰ δύο ἡμῖσι ὥρων μάχην κατεδίωξαν, καὶ ἡ- νάγκασαν νὰ ἐπιστρέψωσι κατατρομασμένοι εἰς τὰ περιχαρακώματά των· ἡ μάχη ἐστά- θη πεισματωδεστάτη. Ὁ μέγας ἀριθμὸς τῶν πυροβόλων τοσούτον ἐσκέτισαν τὴν ἀτμο- σφαῖραν μας ἀπὸ τὸν καπνόν, ὥστε μέλις διεκρίνοντο τὰ εἰς τριῶν ὀργυῶν ἀπόστασιν ἀν- τικείμενα· τὰ πέριξ δὲ ἀντήχων βροντοδέ- στατα τῶν ὄπλων τὸν κρότον. Εἰς δὲ τοὺς ἐχ- θρικοὺς προμαχῶνας, εἰς τὰς γεμισθείσας λά- φρας, καὶ εἰς τὰ ἔξω μέρη τοῦ περιτειχίς- ματός μας ἔμειναν κειτόμενα καὶ κατεσκορπι- σμένα κυλλότατα τῶν ἐχθρικῶν πτωμάτων.

Τούτων γενομένων ἀπὸ μέρους τῆς ξηρᾶς, ὤρμησεν ἐνταυτῷ ἀπὸ μέγους τῆς θαλάσσης καὶ ὁ ἐχθρικὸς στολισκός. Οὗτος ἔβαλε κατ' ἀρχὰς πῦρ εἰς ἐν τῶν πλοιαρίων τε, τὸ ὁποῖ- ον καίμενον νὰ κάμῃ καθὼς φαίνεται) καπνόν, καὶ οὕτω τὰ λοιπὰ νὰ ἐφουρήσωσιν

ἀέραι· ὀλίγον ὅμως ἐπέτυχε εἰς αὐτό τε τὸ στρατήγημα· καθέτι ὁ καπνὸς ἐγένεν ὀλίγος διὰ τὴν σκεπασθῆναι τὸν μέγαν ἀριθμὸν πλοιαρίων· ὅθεν ὁ στολίσκος οὗτος μόλις ἐπροχώρησεν ἕως δέκα ὀργυιάς, καὶ πυροβοληθεὶς παρὰ τῶν παραθαλασσίων κανονοστασίων μας ἐπέστρεψε κατρησχυμένος χωρὶς νὰ κατορθώσῃ τίποτε.

Τοιαῦτα ἐστάθησαν τὰ ἔργα τῆς σημερινῆς ἡμέρας, τὴν ὁποίαν ὀφείλου ὅλοι οἱ Ἕλληνες νὰ ἐορτάζωσιν ὡς ἡμέραν γενικῆς νίκης καὶ λαμπροτάτου τοῦ ἐφετεινοῦ ἔτους Τροπαιίων. Μὲ ἀνυπομονησίαν περιμένομεν νὰ ἴδωμεν ἂν οἱ ἄπιστοι ἐχθροὶ μας εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ δοκιμάσωσι καὶ πάλιν τὴν τύχην των.

Ἡ προξενθεῖσα ἀπὸ μέρες μας εἰς τὴν μάχην ταύτην ζημία ἐστάθῃ, ὅτι εἴκοσι ὅλοι ἡμοῦ ἐφονεύθησαν καὶ ἐπληρώθησαν.

Ἀφ' οὗ ἡ προᾶξις αὕτη ἔλαβε τὸ πλέον αἰσιον ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων τέλος, ὁ ἐχθρὸς ἔπαυσε πλέον ὀλοτελῶς τὸν πυροβολισμόν τε ἕως τῆς ἐσπέρας· μόνον τρία κανόνια ἔστυρε περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου· καὶ τότε ἴδομεν καὶ ποῖα κινήματα πάλιν εἰς τὸ ἐχθρικὸν στρατόπεδον, ἵετέστι πολλοὶ τοῦρκοι ἀνέβαινον εἰς τὰ ἄνω σωρηδόν, ἄλλοι ὁμοίως κατέβαινον, καὶ οὕτω ἠκολούθει αὐτὸς ὁ πηγαينوερχομὸς σπαρδαίως.

Πολυ ἐμετριάσθη τὸ ἐχθρικὸν πῦρ τὴν νύκτα ταύτην.

Τὴν 22 τοῦ ἰδίου. Μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἤχησαν αἱ Σάλλιγγες μας τὸ παρασκευαστήριον ἄσμα. Ἐπειδὴ ἐφάνη, ὅτι οἱ τοῦρκοι εἶχον καὶ πάλιν συναχθῆ εἰς τὰς ἐμπροσθοφυλακάς, ἐτοιμάσθη ὅλον τὸ στρατιωτικὸν μας εἰς ἀντιπαράταξιν μὲ τὰ ὅπλα εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ἐστάθῃ ὁρθιον ἐπὶ τῶν προμαχώνων δι' ὅλης τῆς νυκτὸς. Τίποτε ὅμως τὴν νύκτα ταύτην δὲν ἐπεχειρίσθησαν οἱ Βάγβαροι.

Συγχρόνως ἡ οὐσθησαν πρὸς τὸ δυτικόν τεῖχος (Ἰαεμπῆ) μέρος τῆς θέρσεώς μας εἰς μεγάλην ἀπόστασιν κτυπήματα κανονίων· ἡμεῖς ὅ, τι ἐπιθυμοῦμεν, εἰς ἐκεῖνο καὶ ἀποδιδομεν ὅλα τὰ φαινόμενα καὶ ἀκρόασιμα. Ἀπεδῶκαμεν λοιπὸν αὐτὰ εἰς τὴν ἀριξίαν τοῦ στόλα μας, ὅστις εὐρὼν τὸν ἐχθρικὸν πολεμᾶ· ἡ ἐχθρική Νικαρχίς τὸ πρῶτον δὲν ἐφάνη εἰς τὸν λιμένα μας, καὶ τοῦτο ἐπεδεβαίωσεν ἐν μᾶλλον τὸ

συμπέρασμά μας· περιμένομεν με ἀνυπομονῆς νὰ ἴδωμεν ἂν ἀληθῶς ἐμάντευσάμεν.

Τὸ πρῶτον ἐλάβομεν ἐπιστολὴν ἀπὸ τὸν Ἐπαρχον Ἀνατολικοῦ, δι' ἣς ἰδεάσθημεν, ὅτι τὴν χθὲς διάφορα σώματα ἐχθρικά ἐλειποτάκτησαν μετὰ τὴν ἀπατυχίαν τῆς ἐφῶδα, διευθυνόμενα πρὸς τὴν πατρίδα των.

Ἀπὸ τῆς πρωίας ἕως τῆς μεσημβρίας καὶ ἕως τὸ ἐσπέρας ὁ ἀπὸ ξηρᾶς πυροβολισμὸς ἐγένε μὲ μέγαν μετριάσιν, συγχρινόμενον ὡς πρὸς τὸν πρὸ τῆς ἐφῶδα.

Ὁ στολίσκος τῶν ἐχθρῶν στέκεται ὀλομένα προσορμισμένος εἰς τὴν λίμνην μας· ἐξκκολληθεὶ δὲ νὰ περιέρχεται ἕως εἰς τὸ στόλιον τοῦ Ἀνατολικοῦ, καὶ πάλιν νὰ ἐπιστρέφῃ.

Τέσσαρα μόνον ἐχθρικά καράβια εἶναι ἀναγμένα εἰς τὸν λιμένα μας· τὰ δὲ λοιπὰ εἶναι ἀφανῆ ἀπὸ τὸν Ὀρίζοντά μας.

Τὸ ἐσπέρας ἠύξητεν ὁπωσοῦν τὸ ἀπὸ ξηρᾶς ἐχθρικὸν πῦρ, ἐν ᾧ τὸ ἀπὸ τοῦ στολίσκε εἶναι διόλου πεπαυμένον.

Τὴν 23 τοῦ αὐτοῦ. Τὸ μεσονύκτιον ἔγινε θόρυβος μετὰ τῶν διαμαχομένων μερῶν· ἡ ἀρχὴ τοῦ θορύβου τοῦτον ἐστάθῃ, διότι ἡμεῖς ἐργαζόμενοι ἔσωθεν, καὶ ῥίπτοντες χῶμα εἰς τὰ κρημνισμένα μέρη τοῦ περιτειχίσματός μας, οἱ τοῦρκοι ἐνόμισαν ἐφόρμησιν καὶ ἤρχισαν τὸν ἰσχυρισμὸν καὶ ἐπομένως τὸν πυροβολισμόν· ὅθεν ἤρχισε τὸ πῦρ καὶ ἀπὸ μέρες μας καὶ οὕτω ἡ προᾶξις αὕτη διήρκεσεν ἡμισεῖαν ὥραν, καὶ ἔπειτα ἔπαυσε.

Τὸ πρῶτον ἡ ἀτμοσφαῖρα μας ἦτον ὀμίχλωδης καὶ κατεχνιασμένη· πρὸς τὸ μέρος τοῦ πελάγους ὅχι πολὺ μακρὰν ἠμούσαμεν μίαν κανονίαν· συγχρόνως ἴδομεν τὰ τέσσαρα ἐχθρικά καράβια σικανόμενα βιαίως εἰς τὰ πανιά, καὶ διευθυνόμενα πρὸς τὰς Π. Πάτρας. Ὁ ὀλίγον διελύθη ἡ καταχνιά, καὶ παρρησιάζεται ἀμέσως ἕνας στόλος· ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἴδομεν ὅτι ὁ στόλος αὐτὸς συντίθεται ἀπὸ 40 περίπου πλοῖα· μὲ πλείονα προσοχὴν παρατηρήσαντες, ἴδομεν ὅτι συνίσταται καὶ ἀπὸ ξύλα δικάταρα· ἡ βραδύτης τοῦ στόλα μας δὲν μᾶς ἐνεθάρρυνε νὰ πιστεύσωμεν μετὰ βεβαιότητος, ὅτι εἶναι στόλος Ἑλληνικός.

Οὗτος ἐν τοσούτῳ προχωρεῖ· ἡ ἐμπροσθοφυλακή τε ἰρέχει ὁπισθεν τῶν ἀναχωρησάντων

πλοίων από τὸν λιμένα μας καὶ τὰ καταδιώκει· πλησιάζει εἰς αὐτὰ καὶ τὰ κανονοβυλεῖ· ἐν-
θὺς ἡμεῖς ἀπεβάλαμεν πᾶσαν ἀμφιδουλίαν, ὅτι εἶναι οὗτος στόλος ὁ Ἑλληνικός, στελ-
λόμενος παρὰ τῆς Διοικήσεώς μας εἰς βοήθει-
άν μας. Τὸ Βασιλάδι χαιρετᾷ τὴν ἀφίξιν
τα μετὰ τρία κανόνια καὶ μετὰ τῆς φρεατῆς τρεῖς ἐ-
παναληφθέντα· ἡ χαρὰ, ὁ ἐνθουσιασμός
καὶ τὸ θάρρος ἐξωγραφίσθη ἀμέσως εἰς τὰ
πρόσωπα τῶν ὑπερασπιζόντων τὸ φρούριόν μας.

Ὁ Ἑλληνικὸς Στόλος λοιπὸν σκε-
πάζει τὸν λιμένα μας. Τὸ πλεῖστον μέρος
ἀραίζει, καὶ τινὰ καταδιώκει τὰ τέσσαρα ἐ-
χθρικά· ἐπλησίασαν εἰς τὸ ἐν, καὶ ὀλίγον
ἔλειψε νὰ τὸ ζωγήσεν. Οἱ ἐν αὐτῷ ὅμως
τοῦτοι ἔδωκαν πῦρ καὶ τὸ ἔκαυσαν, διασω-
θέντες εἰς τὸ ἄλλο τὸ ὅποιον ἦτον ὀλίγον μα-
κρύτερον. Τὰ δύο ἐμπροσθινὰ ὄντα ἀρκετὰ
προχωρημένα διεσώθησαν ἀπὸ τὸν κίνδυνον κα-
ταφυγόντα ὑπὸ τὰ φρούρια τῆς Ναυπλίου.
Τὸ ἑὸν ἄλλο (τοῦτο ἦτον Ἀλτζερίνικον) ἰδὼν
τὸν κίνδυνον ἐρρίφθη εἰς τὴν ξηρὰν, ἔνθα πολ-
λοὶ τῶν ἐν αὐτῷ ἀπέβησαν, καὶ ἄφησαν τὸ
πλοῖον εἰς τὴν διάκρισιν τῶν Ἑλλήνων μετὰ
τρὶς τοῦρκας, οἱ ὅποιοι δὲν ἐχωσέθησαν εἰς
τὰ ἀκατὰ, καὶ διὰ τοῦτο κατέβαλον τὴν ση-
μαιαν, παραδοθέντες ἀφ' ἑαυτῶν εἰς τοὺς ἡ-
μετέρας· οἵτινες καὶ διεφύλαξαν τὴν ζωὴν
τῶν.

Ὁ ἐχθρικός στολίσκος τῆς λίμνης μας βλέ-
πων ὅτι ἔμεινε μεμονωμένος, ἐτυκώθη εἰς
τὰ παντὰ καὶ ἐπλησίασεν εἰς τὴν ξηρὰν πρὸς
τὸ μέρος, ἔνθα ὁ Κινταχῆς εἶναι ἐστρατο-
πευόμενος.

Ἐν τούτοις ὁ ἐχθρὸς μας δὲν ἔπαυε ποσῶς
τὸ πῦρ τε καὶ ὅλην τὴν ἡμέραν.

Περὶ τὴν μεσημβρίαν ἴδομεν τὸν ἐχθρὸν
στόλον ἐρχόμενον ἀπὸ τὰ νερὰ τῆς Κεφαλληνί-
ας, καὶ διευθυνόμενον πρὸς τὸν ἑδικὸν μας, ὅς-
τις ἄμα ὅτε τὸν ἰδε ἐβάλλη εἰς τὰ παντὰ, καὶ
ἤρχισε νὰ πλῆξῃ ἐναντίον του μετὰ ἀέρα δυτικὸν
(Πονέντε - Μαΐστρο). Ἐμπροστώδεις λοιπὸν
κατ' ἀρχὰς νὰ κερδίσῃ τὸν ἀνεμὸν τοῦ ἐχθροῦ,
καὶ οὕτω νὰ τὸν πολεμήσῃ μετὰ μεγαλητέραν ὠ-
φέλειαν· ἀλλ' ὁ ἐχθρὸς βλέπων τοῦτο ἔβαλε
τὸν ἀέρα ἀπὸ πλευρᾶς καὶ οὕτω ἐκολύμβη με-
τ' ὅσον ἠδύνατο κλεισμένον ἀνεμὸν (ὄρτζα)· πλη-
σιάζει τέλος πάντων ὁ στόλος μας, ἐμβαίνει
εἰς τακτικὴν γραμμὴν, καὶ οὕτω ἀρχίζει ἡ μά-
χη καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη.

Τὴν περίεργον θέματα ἐπαρροσπύει τὸ
νὰ βλέπῃ τις ἐμπορικὸν Β. καὶ ὅσον τὸ
ἀέτοι κατὰ τῶν Ὀθωμανικῶν Φρεατῶν. καὶ
κεραυνοβολουῦντα μ' ὅλον τὸν ἐνθουσιασμόν καὶ
γενναϊοκαρδίαν! ἡ ναυμαχία ἐστάθη πεντα-
τωδεστάτη· οἱ Ἕλληνες ἀρκετὰ ὑπὸ ἀνεμὸν
(σοτλοθέντο) ἐνίκησαν, καὶ ὁ ἐχθρὸς μετὰ τὴν
πλέον κλεισμένην τοῦ ἀνέμου διεβήσιν (ἀλλόγ-
τρε) ἔφυγε κατησχυμένος, καταπολεμημέ-
νος, καὶ καταδιωκόμενος παρὰ τῶν ἡμετέρων.

Μετὰ τοῦτο ἦλθεν καὶ ἄραξαν τὴν ἐνδεκάτην
ὥραν πέντε ἐκ τῶν πλείων μας, ἐν οἷς καὶ ὁ
Ἀντιναύαρχος κύριος Γ. Σαχλίουρης, διὰ νὰ ἀ-
ποβῇ σώσῃ τὰς ἀπὸ τὴν Σ. Διοίκησιν στελ-
λόμενας ἐνταῦθα τοῦθ' αἱ καὶ πολεμειφῶδια, ἐν
ὧ τὰ λοιπὰ εἰ. 28 πλοῖα συμπεσούμενα ὑπὸ
τὴν ὁδηγίαν τῶν Ναυάρχων, Μισοῦλη, Γ. Κο-
λυντρούτσου καὶ Νικολάου Ἀποστόλη, ἔτρεξαν
ὀπισθεὶν τοῦ ἐχθροῦ καταδιώκοντές τον.

Μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἐχαίρετῆσαμεν τὴν
ἄσιν τοῦ στόλου μας καὶ τὴν νίκην τα ἐνταυτῷ
μετὰ τῆς φρεατῆς τρεῖς ἐπαναληφθέντα καὶ ὅλην
τὴν νοσημὴν τοῦ περιτειχίσματός μας.

Ὁ ἐχθρικός στολίσκος ἀπεσύρθη ἔξω εἰς τὴν
ξηρὰν· οἱ δὲ ἐν αὐτῷ ἐκδάντες, κατεσκευά-
σαν κανονοστάσια διὰ νὰ τὰ ὑπερασπίζονται
διὰ ξηρᾶς.

Τὴν 24 τοῦ αὐτοῦ. Ὁ διὰ ξηρᾶς πολιορ-
κῆτής μας ἐξηκολούθησε τὸ πῦρ τε δι' ὅλης τῆς
νυκτὸς καὶ ἕως τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου.

Ἐξακολοθεῖ οὗτος ἀκόμη νὰ ἐργάζεται εἰς τὸ
κανονοστάσιον τοῦ Φραγκλίου ἐνυκλύνων ὅσον
δυνατὸν τὴν εἰς τὸ τεῖχος μας ἔφθον τε.

Καὶ ἄλλη ἐπιστολὴ ἔφθασε παρὰ τοῦ Στ. Κα-
ραϊσκάκη καὶ λοιπῶν ἔξω ὁπλαρχηγῶν, δι' ἧς
ἐβεβαιώθημεν ὅτι τὴν ἐρχομένην νύκτα ἡ τὴν ἄλ-
λην φθάσει καὶ ἡ διὰ ξηρᾶς περικυκλωμένη Σοφθεῖα.

Ὁ στολίσκος τοῦ ἐχθροῦ στέκεται προτορ-
μισμένος εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν.

Τὴν μεσημβρίαν ἐκδῆκεν εἰς τὴν ξηρὰν καὶ
περιῆλθε τὸ τεῖχος μας ὁ Ἀντιναύαρχος κύριος
Γεώργιος Σαχλίουρης.

Τὸ δεῖλι ἐξηκολούθησεν ὡσαύτως μετὰ πείσμα
ὁ ἐχθρὸς τὸν κυροβολισμόν τε.

Ἐπειδὴ τὴν νύκτα ταύτην περιμένουμεν τὴν
ἀπὸ ξηρᾶς βοήθειαν, Συνόδῃ γενομένης, ἀ-
πεβασίσθη καὶ κατεγράφησαν χίλιοι πεντα-
κόσιοι στρατιῶται, οἵτινες ἄμα ὅτε φανῇ ἡ
εἰς τὰς ἐπὶ τῆς σύγκρησις τῶν ἡμετέρων μετὰ

τοῦ ἐχθροῦ, τὰ πηδήσωσιν αἰφνης ἔξω τοῦ γεί-
χους δια τὰ τὸν κυττώσωσιν ταυτοχρόνως καὶ
ἀπὸ τοῦ ἐμπροσθινόν μέρους.

Τὴν νύκτα ο ἑχθρὸς ἐστάθη ἡσυχος.

Τὴν 25 τοῦ ἰδίου. Τὸ πρωὶ ἴδμεν ὅλον τὸν στό-
λον μας ἐπιστρέφοντα εἰς τὸν λιμένα μας. Κατὰ ἰ-
δέας αὐτοῦ τὸν ἑχθρὸν ἔω, εἰς τὰ δυτικὰ τῆς Κεφάλ-
λας, ἀπεφύσιν ἐπιστρέφειν τροπαιοῦχος νὰ ἔλθῃ
καὶ εἰς καταστροφὴν τοῦ ἐν τῇ λίμνῃ μας στολίσκου.
Διὸ αἰέτως ὅτε προσερχομένη ἔστειλεν εἰκοσι ἀνέκτα
εἰς τὴν λίμνην, τὰ ὅτι αἰέτως ἐφόρμησαν κατ' αὐ-
τοῦ, καὶ μετὰ 15 λεπτῶν μάχην ἐκρίενσαν ἐπὶ τὰ
μεταξὺ τῶν ὁπλοίων καὶ τῶν τῶν μεγάλων, δηλα-
δὴ τῶν μυστικῶν καὶ ἐνὰ μυστικῶν, τὰ ὁποῖα καὶ δὲν
ἦσαν τραυματικὰ εἰς τὴν ξηρὰν, τὰ δὲ λοιπὰ εὐρε-
θεντα ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν ἑχθρῶν κανονοστασίαν ἔ-
μελλαν μὲ σκοπὸν τοῦ νὰ πολυμηθῶσιν ἐν καιρῷ ἀρμο-
διότητι.

Ἐκ τῶν ἑχθρῶν στρατευμάτων τῆς ξηρᾶς ἔτρεξαν
σχεδὸν χίλιαι μεταξὺ πεζῶν καὶ ἵππων λαβόντες
μεθ' αὐτῶν πολυμηθῶσιν καὶ ἐν καιρῷ νὰ νὰ δώσω-
σι βοήθειαν εἰς τὸν καταπολεμώμενον στολίσκον τῶν.

Εἰς τὴν καιμαχίαν ταύτην ἐφρονέθησαν 7 καὶ ἐπ-
ληρώθησαν 5 ἐν οἷς θανατηφόρος καὶ ὁ Μάνθος υἱ-
ὸς τοῦ Ἰ. Γριουῆ.

Τὸ ἑσπέρως ὁ ἑχθρὸς μετεχειρίσθη τὸ πῦρ τοῦ με-
τριάτα.

Τὸ ἔλθον ἀπὸ ξηρᾶς εἰς βοήθειάν μας στρατιωτι-
κὸν, συνιθεμένων ἀπὸ τὰ σώματα τῶν στρατηγῶν
Καρισκῆς, Ἰσιθελαῖον καὶ λιπῶν. φθάσας ἐπ' αὐ-
τῶν ἑχθρῶν κατασκευασμάτων ἔκαμεν ἐκ συνή-
ματος εἰς τὴν μίαν ὥραν τῆς νυκτὸς τὸ σημεῖον τοῦ
ὅτι μέλλει νὰ ἐφορμήσῃ καὶ νὰ ἦμεθα καὶ ἡμεῖς ἑ-
τοιμοὶ νὰ πράξωμεν τὸ ἴδιον.

Τὴν γ. ὥραν λοιπὸν τῆς νυκτὸς ἐπέπεσον τὰ εἰ-
ρημένα στρατεύματα εἰς τὰς ἑχθρῶν σκηνὰς οἷσας
ἐν ταῖς ὥραις, καὶ ἤρχισαν τὴν μάχην μετ' οὐ
ποῦ ἤρχισαν αὐτῶς τὴν φάτιαν καὶ οἱ ἐξεληνέον
ἀπὸ τὴν ἀνατολικὴν πτέρυγαν καὶ ἀπὸ τὸ κέντρον τοῦ
περιτειχίσματός μας, καὶ ἔτρεξαν ἐπὶ τῶν ἑχθρῶν
χαρκαμάτων μὲ ὀρμὴν ἀμύμητον. ἡ ἐμπροσθινή τοῦ-
των γραμμὴ συνιστάμενη ἀπὸ πολυκάρια μὲ φέρωντα
ἄλλο ἥσαν, κατὰ μὲν τὸ ξίφος γυμνωμένοι, ἐπι-
πτόσα αἰφνης εἰς τὰ ἐμπροσθινὰ χαρκαμάτα ἐθυ-
σίμους ὑπὲρ τοὺς τριακοσίους ἐκείσε εὐθιέτες Βαρ-
βάρους, ἡ δὲ ἄλλη γραμμὴ ἀφ' οὗ δις ἐκένωσε τὰ
τοῦφεντα, ὥρμησε καὶ ἐποίησε τίσσασα ἑχθρῶν
κανονοστάσια καὶ ὅχι μικρὸν μέρος τῶν χαρκαμάτων
τῆς πλευρᾶς ἐκείνης. Ἐν τούτῳ οἱ ἑχθροὶ κατατρο-
μασμένοι ἐτραβίσθησαν, καὶ ἄρσαν τὸν προαχῶ-
ν τῆς ἀνατολικῆς πτέρυγος, ῥοιςσώματαθέντι πε-
ραιτέρω πρὸς τὴν δυτικὴν καὶ ἑσπέρην. οἱ δὲ Ἕλληνες
εὐρεθέντες ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μεγάλου λαβυρίνθου τῶν
ἑχθρῶν χαρκαμάτων, τὸ ἐντεχνὸν καὶ ὀχυρὸν τῶν
ἰσχυρῶν τὰ ὑποκαθιστὰ σχέδιον ἀπέβητα, ἔσφαξαν
δοκας ἀπάντησαν, ἐξώρμησαν πολλοὺς καὶ μάλιστα
ἐκ τῶν ἐργατῶν τοῦ ἑχθροῦ, ἀφήρπασαν πλῆθος ση-
μαίων καὶ ὀπλῶν, καὶ τελευταῖον μετὰ τριῶν ἡμισυ
ὥρων μάχην ἐπέστρεψαν (κατὰ τὸ σύνθημα) καὶ
εἰσῆλθον εἰς τὸ τεῖχος, ἀφήσαντες φρίκην εἰς τοὺς
ἑχθροὺς καὶ δειλίαν ἄκραν.

Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐγένοντο, οἱ εἰς τὰ κανονοστάσια
τοῦ δυτικοῦ μέρους ἐνθαλὸν ἔδωκεν ὡς ἀποκαταστά-

καὶ ἀπὸ μέρους μας.

Εἰς τὴν μάχην ταύτην ἐνῆσαν θύμης τῆς καρτερο-
ψύχου γενναιοκαρδίας τῶν δέκα ἑπὶ ἑλληνες, καὶ
δέκα τρεῖς ἐπληρώθησαν, ἐφοδιάσαντες τὸν Ἄδην μὲ
ἐξακοσίους περίπου ἀπίστους Ἀγαρηνοὺς.

Μετὰ τὴν πράξιν ταύτην ἔπαυσε τὸ πῦρ ἐλοτελῶς
καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη.

Τὴν 23 τοῦ αὐτοῦ. Ὁ ἑχθρὸς ἔμεινε ὅλην ταύ-
την τὴν ἡμέραν ἐν ἡμέρᾳ ἢ εὐφρ. περὶ δὲ τὸ ἑσπέρως
ἔβριθε τρεῖς μὲν Βέρμα καὶ πέντε σφαῖρας κανονίων.

Μέρος τοῦ στόλου μας ἐβάρθη εἰς τὰ πανὰ καὶ
εἰσῆλθεν εἰς Κροίερί ἀντικρὺ τῶν Π. Πατρῶν.

Τὴν 27 τοῦ αὐτοῦ. Οἱ ῥόρκοι κάκουν δι' ὅλης τῆς
νυκτὸς ἀλαλαγμοὺς καὶ ντουάδες ὑπὲρ τὸ σύνθημα. Τὴν
ἰρίτην ὥραν τῆς νυκτὸς ἐφόρμησε μέρος τῆς φρεαρᾶς τοῦ
κανονοστατίου τοῦ Φραγκλίου, καὶ μετὰ ἡμισείας ὥ-
ρας μάχην ἐξουσίασε τὸ ἐκείσε ἐμπροσθινὸν τοῦ ἑχθροῦ
πρόχωμα. πάλιν ὅμως ἐσβίχθη μετῴψεται. ὅτι
ἦτο ἀσκήσις ἀπὸ τοῦ πλῆθους τῶν ὑπιοθεν ἑχθρῶν
προμαχάνων. ἐφρονέθησαν δὲ ἐπὶ τὰς ἡμέρας εἰς τὴν
πράξιν ταύτην, καὶ ἐπληρώθησαν ἐνῆσα, ἐν οἷς καὶ
οἱ γενναῖοι Ἀσιματτοὶ καὶ Τηληφῆς. Καλιμασχάλης καὶ
Τήλιος ἀγνοεῖται δὲ ὅποια ἐστάθη τῶν ἑχθρῶν ἡ ζημία.

Καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἀπὸ ὧν ἐπ' ὥραν δὲν ἔσει-
πιν ὁ ἑχθρὸς νὰ μετεχειρίσεται τὸ πῦρ τοῦ.

Μετὰ δὲ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου καὶ εἰς τὸ μεσσημέριον
ἔγιναν μεγάλων οἱ ἑχθρῶν ντουάδες, καὶ τὸ πῦρ ἐ-
ξηκολούθει αἰεὶ αἰὼς κατὰ συνέχειαν.

Τὴν 28 τοῦ ἰδίου. Περί τὰ γλυκοχαράγματα ἐπυ-
ροβόληταμεν μὲ μιδράλι τοὺς ἐμπροσθινούς τῶν ἑχθρῶν
προμαχάνων.

Ὁ ἑχθρὸς ἐρράζεται εἰς τὸ κανονοστάσιον τοῦ Φραγ-
κλίου, προσπαθεῖν νὰ κάμῃ ὑψηλότερον τοῦ προμα-
χῶντος τοῦ ἀπὸ τοῦ ἐθνικοῦ μας. καὶ οὕτως νὰ βλεπῇ καὶ
κλυπῇ τὸ ἔσοθεν τοῦ περιτειχίσματός μας καὶ τὴν πόλιν.

Σήμερον ἐκβῆκεν εἰς τὴν πόλιν μας καὶ περιήλθε τὸ λει-
χος ὁ Νύκταρχος κύριος Ἀ. Νικολῆς. Τὸ Βασιλεῖον καὶ
τὰ περιδολασία κανονοστασία μας τὸν ἐχαίρεισαν ἰσὺς
μὲ κρῖτον κανονίων.

Καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ τὸ ἑσπέρως τὸ πῦρ δὲν
ἔπαυσε καὶ ἀπὸ τὰ δύο διαμαχόμενα μέρη.

Τὴν 29 τοῦ αὐτοῦ. Ὁ ἑχθρὸς ἐπέτυχεν τοῦ σκο-
ποῦ του, αἱ ἦν κατεσπένεσε τὸν προμαχῶνα τοῦ
ὑψηλότερος ἀπὸ τοῦ ἐθνικοῦ μας. σήμερον λοιπὸν
μας ἐφόνεισεν ἐνῆσα αἰθράποι ἀπὸ τοῦ περιεχομέ-
νους εἰς τὸ περίε τοῦ περιτειχίσματος.

Σήμερον ἀπέθανον ὁ Ἀντιστράτηγος Δῆμος Ρ. κί-
ας ἀπὸ τὴν ὥραν εἶχε λάβει πληγὴν εἰς τὴν πρῶ-
την ἐφῶν ἐτάξη μετὰ τὴν παράταξιν, τὴν ὁποῖαν
ἡ περιστάσις ἐσυγχάζει. Ὅλοι κατέβρεξαν τὸ εἴ-
φανόν του μὲ δάκρυα πικρότατα, ἀναστενάζοντες τὸν
παντοτεινὸν χαρισμὸν ἐνὶ ἥρωος προκισμένου μετὰ
σας ἀρετας. Διανία ἡ μνήμη σου, γενναίωτα συμ-
πατριώτα!!

Τὸ πρωὶ ἦσαν εἰς ἐνέργειαν καὶ τῶν δύο μερῶν τὰ
πυροβόλα.

Ὅταν Θεοῦ θέλοντος διαλύσωμεν τὴν πολιορκίαν καὶ
καταδιώξωμεν ἀπὸ τὴν ἱερὰν μας γῆν τὸν ἐπίστον Τύ-
ραννον, δὲν θέλωμεν λείπει νὰ διακηρύξωμεν καὶ τὰ
ἀντάματα τῶν μαρτύρων, ἵτινες διὰ νὰ μὴ παρῶσι